

EL XÀFEC DE VANCOUVER

Catalans a Vancouver

Número 46 - Maig 2009

Amb el suport de la Secretaria de Cooperació Exterior del Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya

<http://www.casalcatala.ca>

En aquesta edició...

Anuncis, Notícies, Xafarderies	2
DARWIN, J.M.Ballarín.....	6
Espanya s'acaba el 2029.....	7
Un Dietari inèdit, Agustí Centelles.....	8
De Visita a l'Escorial, David González.....	10
Via Morta, Salvador Cardús i Ros.....	11
Biblioteca del Casal.....	12
Estat de Comptes 2008.....	14
Torronada 2008.....	16

Montserrat commemora
600 anys d'abadia

Benet XIII, el papa Luna, va nomenar com a primer abat del monestir el P. Marc de Vilalba, l'any 1409, i Martí V va ratificar l'abadiat el 1418

EL XÀFEC!!! de Vancouver esta publicat pel Casal Català de Vancouver (CCV). Ni EL XÀFEC!!! ni la Junta Directiva del CCV comparteixen necessàriament les opinions expressades en els articles signats. La nostra adreça és:

Box 2152 Station Main terminal.
Vancouver, BC V6B 3V3

Tel/Fax (604)684 3667
casal@casalcatala.ca
<http://www.casalcatala.ca>

Editor de EL XÀFEC!!!: Tania Colina i Trueta

Col.laboradors: Angel Calderer, Anna Maria Vinas, Angelina Miró, Ballarín, Carmen Ortega, Carles Roch, Mireia Cervera i Núria Beinages.

Amb el suport de la Secretaria de Cooperació Exterior del Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya

ANUNCIS, NOTÍCIES, XAFARDERIES ...

Dades de les properes activitats del Casal:

24 de Maig 2009: Aplec de Primavera i Assemblea General amb renovació del càrrecs de la Junta (més botifarrada, pa amb tomàquet i gresca evidentment...)

6 de Setembre 2009: Aplec de la Diada Nacional (cal dir que hi haurà també botifarrada, i gresca?)

25 d'Octubre 2009: Castanyada - Halloween (pels locals)

6 de Desembre 2009: Torronada amb la cagada del Tiò.

Novembre 2009: Teatre Català a Saskatchewan produït per Tant per Tant - Catalan Connection II

- Algú dels membres del Casal coneix a la Sra. Victoria Alvarez, filla de l'escriptor Manuel Alvarez autor del llibre "Tall Soldier"? Si és així si us plau demaneu-li que escrigui un e-mail a 'toni@enunai.

com' ja que vol fer una pel·lícula sobre el llibre del seu pare.

- El santcugatenc, Carles Casajuana, ambaixador de l'estat espanyol al Regne Unit ha guanyat el premi "Ramon Llull" amb un llibre que tracta de la fí de la llengua catalana.

- Catalunya va ésser una República del 10-9-1640 al 31-12-1641. Les tropes catalanes sota Pau Claris varen derrotar als exercits espanyols a Montjuïc (26 de gener de 1641). Al cap d'un mes de la batalla Claris va morir enverinat, seguit del seu secretari, Rafael Nogues, es creu que per obra dels espies espanyols a Catalunya.

- Aquest any, Catalunya ha estat de sort ja que ha caigut els premis de la "La grossa" i "El Niño". Tanmateix, durant el mes de febrer ha patit neu, fred, plujes i una gran ventada de més de 200 km/hora que van causar la mort a quatre nens a sant Boi i ferides a altres persones arreu de Catalunya.

- A Barcelona s'ha establert el Premi Gaudí de l'Acadèmia del Cinema Català. En la primera edició ha guanyat la pel·lícula "El cant dels Ocells".

- 1972 catalans varen ésser deportats als camps nazis durant la Segona Guerra Mundial.

- Les capitals culturals per l' any 2009 són: Figueres, Asunción, Sao Luis, Linz, Virus i Jerusalem.

- El diari "The Province" va dedicar el dia 1 de febrer, quatre pàgines a la ciutat de Barcelona.

- Montserrat compleix els 600 anys com Abadia. Va ser el Papa Benet XIII, el "Papa Luna", qui el 10-3-1409 va signar la butlla. El primer abat va ser Marc Vilalba. Montserrat depenia abans de la butlla papal del Monestir de Ripoll.

- Hotmail parla català!. L'adreça és www.hotmail.cat.

- Els 14 panells que el valencià Joan Sorolla va pintar per decorar la biblioteca de la Hispanic Society

de Nova York. s'exibirán al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) situat en el Palau Nacional de Montjuïc.

- El dia 24 de Febrer del 1409, ara fa 600 anys, es va fundar l'Hospital d'Innocents, folls i orats a la ciutat de València.

- Una web per aprendre el sons de la llengua catalana: www.ub.edu/sons .

- El premi Sant Jordi '08 es va otorgar al llibre "El nas de Mussolini" de Lluís-Anton Baulenas.

- Aquest 2009 Barcelona és la ciutat de la traducció.

-En els darrers mesos ha finalitzat la compra per part d'un consorci d'empresaris juntament amb l'administració pública catalana de Spanair.

Aquesta companyia aèria, es converteix, per tant en la companyia catalana de bandera. Aquesta compra i control, és d'importància estratègica tant en l'àmbit econòmic com simbòlic perquè representa una bona eina per a la internacionalització de l'economia catalana i pel bon funcionament de l'aeroport del Prat. El valor simbòlic rau en el fet que Catalunya tingui la seva companyia aèria de bandera amb voluntat de servei nacional. Ja ho sabeu, quan esteu a Catalunya, a viatjar amb Spanair!

- Hola sóc la Núria Benaiges, becària de la Generalitat pel Casal Català de Vancouver. La meua feina serà la dinamització d'activitats culturals del casal. És a dir, construir noves activitats de manera que en un futur podreu comptar amb més oferta cultural. Sóc llicenciada en Periodisme i estic acabant el projecte final del Màster en Gestió Cultural. La meua experiència en algunes institucions culturals i la meua formació m'ajudaran a dissenyar noves propostes culturals.

L'arribada a Vancouver va ser fa poc més de tres setmanes i com us podreu imaginar he hagut de fer moltes gestions que sembla que no tinguin fi, però amb l'ajuda de molts de vosaltres i amb molta il·lusió vaig trobant el meu lloc. Així que em comprometo a treballar perquè puguem aconseguir nous projectes interessants

Bon dia catalans i bon any.

Em poso en contacte amb vosaltres pel següent:

Som un Grup de Comunicació digital 100% en català, privat i independent anomenat Muntanerdigital.

Treballem amb tres portals:

www.esportscat.com

www.politicacat.com

www.culturacat.com

Volem ser un suport, un punt en comú i de debat per tots aquells catalans que no viuen a Catalunya. Que allò que passa a Catalunya sigui al seu abast. D'altre banda ens agradaria tenir notícies sobre vosaltres.

El fet que els continguts no només siguin de casa nostra, si no que també estiguin redactats en la nostra llengua vehicular creiem fermament que es un fet cabdal per mantenir la nostra identitat i donar-la a conèixer tal i com és "en català".

Treballem amb rigor informatiu, actualitzem els continguts, et donem facilitats per trobar aquella informació que busques.

Oferim qualitat, amb unes pàgines atractives, visuals, estructurades i amb una navegació senzilla, intuïtiva i funcional.

És per tot això que creiem seria molt interessant que col·laboréssiu amb nosaltres.

Si us plau, us podríeu posar en contacte amb nosaltres, si es que el projecte us agrada.

D'altra banda, pensem que ens podríeu donar un punt de vista diferent.

Ens podríeu fer saber què feu, i com viviu en català fora de casa.

Gràcies i salutacions

Celia Busuldo
Directora

93 414 00 33- 663 88 64 19
www.culturacat.com
www.politicacat.com
www.esportscat.com

Presentació de la pàgina PuntCatComaTots

Benvolguts companys, benvolgudes companyes,

Us escrivim per invitar-vos a conèixer i participar d'un nou projecte de treball en xarxa entre professors de català, desenvolupat a Buenos Aires durant els mesos de setembre, octubre i novembre de 2008. A partir de la data d'avui està disponible per a consultes i col·laboracions el portal PuntCatComaTots.

Descripció del projecte:

PuntCatComaTots és un projecte interactiu independent que cerca formar una xarxa virtual d'activitats aprofitables per a classes de llengua catalana.

Pensada principalment per a professors (però també accessible a alumnes i públic en general), la pàgina compta amb una sèrie d'activitats per a l'aprenentatge del català. Agrupades per nivells i competències, totes aquestes propostes es poden descarregar i imprimir, de forma que el professor no hagi de dependre d'un ordinador connectat a Internet a l'aula per desenvolupar-les.

Aquesta primera versió de la pàgina web puntcatcomatots.cat ja està activa i disponible per a

consultes i descàrrega de material.

El nostre objectiu és anar ampliant, entre tots, el nombre d'activitats disponibles. El professor interessat a col·laborar podrà baixar el model de fitxa d'activitat i enviar-nos per mail la seva proposta. L'administració del projecte s'encarregarà aleshores de generar el document que finalment es penjarà a la web, en arxiu no modificable (format .pdf), acreditant-ne l'autoria. Per tal d'ajudar-vos a adaptar la vostra activitat als requeriments del projecte, posem a la vostra disposició una guia que us ajudarà a omplir les fitxes d'activitat.

Esperem que aquest sigui l'inici d'una relació fluïda i profitosa entre tots nosaltres, a través de la pàgina que us convidem a conèixer, acomboiar i, més que res, fer servir!

Moltíssimes gràcies per la vostra atenció. Aprofitem per felicitar-vos les festes i desitjar-vos un molt bon any 2009.

Esther Barnet
Quim Obrador
Thiago Mori

Benvolguda,

Em permeto
adreçar-vos

aquestes línies per tal de posar en el vostre coneixement una iniciativa del Club Cecot Internacionalització que estem convençuts mereixerà el vostre interès.

BORSA DE CONTACTES INTERNACIONALS

per a professionals i empreses.

www.cecotexportadors.com

Amb aquest projecte volen actuar com a facilitador

de contactes entre persones, que tenen intenció de residir fora de l'estat espanyol i volen oferir els seus serveis a empreses catalanes en la seva actuació a l'exterior.

La nostra intenció és donar a conèixer els currículums d'aquestes persones a les empreses associades a CECOT que necessiten desplaçar persones a treballar fora.

Aquest és un servei que posem a disposició de professionals i empreses, de forma totalment gratuïta, sense altre intervenció ni implicació de CECOT que no sigui simplement facilitar dades de contacte.

Entenem que l'èxit d'aquesta iniciativa dependrà del grau de difusió que aconseguim entre empreses i professionals i és per aquest motiu que considerem inestimable la vostra col·laboració donant-la a conèixer entre les persones de la vostra entitat que considereu oportú i especialment entre els col·lectius de joves i professionals a qui teniu accés i puguin estar interessats en treballar a l'exterior per empreses catalanes.

En la mesura en que la vostra entitat ja estigui gestionant alguna borsa de treball per l'exterior, us oferim la possibilitat que pugueu canalitzar les vostres demandes a través d'aquesta plataforma accedint directament www.cecotexportadors.com o en la forma que cregueu oportú.

Us agraïm d'avançada la vostra col·laboració i aprofitem l'avinentsa per a saludar-vos atentament.

Judith Montañola i Llobera

Secretaria General - Gremis i Associacions
Cecot

Tel. 902 93 40 60
Fax 902 93 40 75
www.cecot.es

Resum de les Activitats del 2008

Varem començar el any 2008 amb la primera activitat del any el 30 de març, amb el Taller de Crema Catalana i mentre la crema es refredava, varem veurem la pel·lícula 'Gat Negre, Gat Blanc.'

El 18 d'abril, el Teatre Català a Saskatoon (Tant per Tant) va presentar la seva tercera obra, 'Ouuuh!'.

El 25 de maig, varem celebrar l'Aplec de Primavera al Hume Park. També es va fer l'Assemblea General per renovar càrrecs de la Junta.

El 7 de Setembre varem celebrar la Diada Nacional amb l'Aplec de Tardor celebrat a seu del Casal. En aquest Aplec varem tenir l'oportunitat d'entregar a la nostra estimada Anna Maria el certificat com a Socia d'Honor del Casal.

El 26 d'Octubre varem celebrar el Hallloween fent una Castanyada.

El 6, 13, 20, 27 de novembre, Tant per Tant va presentar una sèrie d'actes per celebrar i reforçar la connexió ja existent entre les cultures catalana i canadenca i per fer públics els projectes futurs de Tant per Tant.

El 7 de Desembre 2008, varem celebrar la Torronada amb Caga Tio i regals per tots els nens.

Del 1 al 31 de Desembre, es va organitzar una exposició a la Biblioteca Publica de Maple Ridge amb els següents temes:

800 anys del naixement del Rei Jaume I
100 anys del Palau de la musica catalana
75 anys de la mort de Santiago Rusiñol

També es van publicar 3 edicions del butlletí del Casal, El Xàfec en Marc, Agost i Novembre.

El Xàfec també es publica electrònicament i les edicions poden trobar a la pagina web del casal: <http://www.casalcatala.ca/butlleti.htm>

Darwin

Enguany en fa dos-cents del naixement de Darwin, aquell del mico. Ja ho sé i ho sap fins aquell que només n'ha sentit tocar campanes. L'aital Darwin tenia flaca per fer arbres genealògics. En cap d'ells no sortim de la branca del mico, aquest, com si diguéssim, és el nostre cosí germà.

DARWIN VA NÉIXER A SHREWSBURY, ara fa dos-cents anys, com deia. Va morir a Downe el 1882. Si encara me'n recordo de restar, tenia setanta-tres anys de vida ben aprofitada deixant rere seu una polseguera que encara dura. I això que, al meu semblar, dugué una vida de bon home, amb prou defici per un treball pacífic que no amoïnava el veí. Però ací el tenim savi naturalista. Diu que li costava una bona rumiadera d'entendre d'altres llengües que no fossin la seva, recordeu que era anglès. Però era un treballador acarnissat, va saber-ne fins dels naturalistes alemanys.

GUILLEM CIFRÉ

DESPRÉS D'ESTUDIAR-S'HO MOLT, FINS LA GEOLOGIA de Gal·les, es va enrolar en un viatge a la volta al món en un bergantí, el vaixell de Sa Graciosa Majestat Beagle. I ja tenim el Diari d'un naturalista fent la volta al món. Com tots els genis de debò, Darwin sabia aturar-se i rumiar, sobretot després de veure aquelles bestioties tan rares a l'illa dels Galàpats. Entre una cosa i una altra va sortir-nos amb la teoria de l'evolució. I, ves com, un home, al qual son pare volia per capellà anglicà, va esdevenir un dels grans patriarques de la ciència topant amb la teologia.

MICROBIS, CUCS, LLANGARDAIXOS, TAURONS, ocells, rates de sagristia o de claveguera, micos i homes, no hem estat pas creats un per un i de patac. Venim d'una evolució de les espècies, els més forts es cruspeixen els més febles, els que tenen més cansalada aguanten millor els freds de l'Àrtic que no pas els sense cansalada que sobreviuen en terres calentes. Dit així, la teoria de Darwin és ben senzilla. Però va espantar els de missa i va enfervorir els de l'altre coll. Al·leluia, venim del mico (perdó). Si mai heu vist un mico, no sé si us fa massa gràcia la parentela, però què hi farem, les coses són com són. Aclarim-ho, germans. Mestre Darwin fou i és el pare de l'evolucionisme, ho fou del progressisme només de rebot. El progressisme és la fe en un progrés sempre cap a bo i millor. No estranyi. Si el mico (perdó) només sap pelar plàtans i fer anar el garrot, l'home progressa sense recular fins a esdevenir gairebé un angelet.

A DARWIN I ALS DARWINISTES ELS HA PETAT EL FUET a les mans. Sense adonar-se que una sargantana no és justament un progrés vist un dinosaure, tothom va restar embadalit pel progrés. El diari més carca de l'època es deia El Progreso, el progrés era cantat a la romàntica pels poetes, només els de la flamarada hi tiraven una galleda d'aigua freda de mal averany amb El Diluvio. Marx i la seva colla no existirien sense Darwin.

AVUI EN DIA, AMB TANTS DE TRINQUELIS que es diuen progressistes, no crec que ho siguin l'Holocaust ni Sibèria. D'altra banda, hem arribat a la Lluna, però la majoria, entre diaris, televisió i ordinadors viuen a la lluna.

TOMBANT A MISSES. LA CATÒLICA, sentint allò de l'evolució i sobretot allò del parentiu amb el mico, es va esverar. A can taps els capítols del Gènesi parlant de la creació, a can taps la poma d'Adam i Eva. Ningú, però, podia enviar a can taps allò de la Torre de Babel, tenint l'ONU, els comitès i la timbalera de la democràcia parlamentària.

DEIXANT-NOS DE GRESQUES. L'EVOLUCIÓ ÉS una realitat científica, no fa cap destorb creure que Déu va engegar el món deixant-lo millorar. Ep. Allò de la poma també és una veritat científica, tots duem un déu al cos. I arribo al final. Com ja havien endevinat els grecs, l'home val la pena. Tant, que, entre progressos i calamitats, Déu es va fer Home.

ENTRE CALAMITATS I PROGRESSOS, vivim d'Ell. Fins hi vivia Darwin, potser sense saber-s'ho.

Josep Maria Ballarín / Capellà i escriptor

Espanya s'acaba el 2029

Genís Sinca

Ara que Figueres és capital cultural, és moment de reivindicar La matemàtica de la història, del geni empordanès Alexandre Deulofeu (1903-1978), que fa dècades fou menyspreat per haver assegurat que la desfeta alemanya a la II Guerra Mundial era passatgera i que, de fet, els càlculs li feien preveure l'hegemonia total dels alemanys davant d'una Anglaterra i una França depauperades. Se li van tirar a sobre, però l'apotecari, químic i físic figuerenc, que no llegia diaris perquè deia que ja sabia el que passaria, la va clavar amb una sèrie de pronòstics que sorprenentment es van acomplir; i les conclusions que indiquen la plenitud de l'imperi germànic fins al 2320 són les mateixes que preveuen la desintegració d'Espanya el 2029. Els càlculs no fallen. La seva teoria cíclica demostra que "tots" els imperis tenen una vida de 550 anys: neixen, creixen i desapareixen de forma idèntica, inapel·lable, així que l'espanyol està a punt d'acabar-se. S'inicià el 1479 amb la boda dels Reis Catòlics i, per tant, 550 anys més tard Espanya ha fet el cicle complet i es troba a la fase final de decadència. Segons el savi, el poder central viurà com un drama l'enfonsament imperial a favor dels pobles peninsulars, però la descentralització és inevitable i transformarà la Península en una confederació de petits Estats. El darrer exemple d'aquest procés va ser l'URSS, final de l'Imperi Soviètic que Deulofeu vaticinà quan tothom ho creia impossible. Però l'URSS s'esfumà de cop, com de cop s'esfumà Espanya el 2029.

Un dietari inèdit del fotoperiodista Agustí Centelles explica la seva experiència al camp de concentració francès de Bram, on va estar pres fins al setembre del 193 Presoner de l'exili.

Ignasi Aragay

AGUSTÍ CENTELLES

El fotoperiodista Agustí Centelles (1909-1985), el Robert Capa català, autor d'imatges memorables de la Guerra Civil, va ser un dels milers de republicans obligats a fugir cap a França amb la victòria franquista. En creuar la frontera, va ser confinat al camp d'Argelers i després al de Bram, en condicions lamentables.

D'aquest primer exili, marcat per la misèria i el desencís, en va deixar testimoni en un colpidor dietari inèdit fins avui, escrit perquè el seu fill, que havia nascut poc abans de la seva marxa de Catalunya, en el futur sabés com havia hagut de sobreviure. Només la seva habilitat com a fotògraf, i el fet que sempre va conservar la seva càmera Leica, li van permetre acabar superant la situació i no deixar-hi la pell. A més del dietari, són testimoni dels fets les 600 imatges que en va conservar.

Coincidint amb el 70 aniversari del final de la Guerra Civil i amb el centenari del naixement del fotoperiodista, editorial Destino publica Agustí Centelles. Diari d'un fotògraf. Bram, 1939, una obra de la qual ha tingut cura Teresa Ferré.

El llibre arrenca amb una carta d'Agustí Centelles al seu fill Sergi, escrita al camp de Bram, al qual li explica qui és i quina ha estat la seva vida. I on d'entrada li diu que li escriu en català perquè "sia la que sia la nostra sort i allà on estem tu, ta mare, jo i els altres familiars que puguin estar amb nosaltres, tingues l'orgull i la satisfacció de dir-te català (...) Si ho fes en castellà estic segur que hauria de sortir-me més arrodonit, més florejat, però no. Prefereixo que la lectura d'això sia en català perquè d'aquesta forma t'arribi més a l'ànima". Tant va ser així, que Sergi, quan va trobar per primer cop l'escrit el 1986, un any després de la mort del pare, només va ser capaç de llegir les dues primeres pàgines. Van haver de passar uns quants anys fins que, el 2002, es va poder enfrontar a aquella memòria íntima, punyent. Una memòria que pel seu valor humà i històric ara passa a ser pública, exemple del sofriment d'un home que fa palès el purgatori pel qual van haver de passar tants i tants republicans catalans i espanyols.

El dietari pròpiament dit arrenca el 12 de gener del 1939, amb Centelles encara a Barcelona. Dos dies després se li mor la mare i el dia 25, deixant enrere el pare vidu; la dona, Eugènia, i el seu fill Sergi -un nadó de pocs mesos-, enfila el camí de l'exili. Centelles narra el drama de l'èxode pas a pas: gana, bombardejos, nits en blanc, incertesa... Acaba creuant la ratlla de frontera caminant a peu pel túnel del tren entre Portbou i Cervera de la Marenda.

El dia 8 de febrer és reclòs al camp de concentració d'Argelers, improvisat damunt la platja. Dorm amb els amics en una cabana de canyes d'autoconstrucció: "Hi ha molta força de senegalesos,

soldats i gendarmes que contínuament maltracten la gent”. Fa vent i fred, plou. Només mengen pa. Són uns 80.000 refugiats! Molts moren. “Tinc una diarrea que em desfaig. Des d’ahir he anat de cos deu vegades”, escriu el dia 26. La diarrea i els polls l’acompanyaran, amb alguna treva, durant mesos.

El dia 1 de març és traslladat amb altres companys al camp de Bram, a l’Aude, a prop de Carcassona. És un camp de barracons i filferrades, on es dorm a terra, sobre un jaç de palla, com si fossin bestiar. Les condicions higièniques i alimentàries són lamentables. D’aquí no en sortirà definitivament fins al 13 de setembre i encara de forma condicional, per anar a treballar en una botiga de fotografia de Carcassona.

A Bram, qualsevol reunió o propaganda política estava prohibida, igual que la majoria de la premsa. Les cartes que rebien o enviaven passaven la doble censura, franquista i francesa. A Centelles li sembla increïble que en el país de la igualtat, llibertat i fraternitat els tractin així.

L’hivern és molt dur: “Tot el camp és blanc de neu. Dins la barraca estem a 6 graus sota zero”, escriu el 19 de març. “El menjar continua insuficient i sempre el mateix: arròs o llenties. De vegades, mongetes i patates”, anota el 21. El 16 d’abril s’assabenta per una carta de l’Eugènia que els franquistes han fet 6 visites a casa seva. Així doncs, malgrat la pressió contínua perquè tornin a Espanya, ell té clar que no pot.

Cap al maig comença a recuperar una mica les forces i a fer fotos. Això, a la curta, li permetrà fer-se una situació millor al camp. El temps també millora, però no l’ambient: “Com ens tracten!! Pitjor que si fóssim criminals”. Fins i tot són una atracció de fira: “Fan pagar 6 francs per poder-nos visitar”. Centelles no perd l’esperança de sortir, però sovint pateix dels nervis i es desespera. I malgrat tot, mai va optar per demanar ajut a Companys, Tarradellas o altres personalitats, tot i tenir-ne les adreces. Sort de les fotos, que li van permetre aconseguir aliments, tabac i, al capdavall, sortir en llibertat, primer només per uns dies, i al final, ja amb la Segona Guerra Mundial en marxa, definitivament.

El dietari acaba el 19 d’octubre, quan ja fa més d’un mes que treballa a Carcassona, amb un petit epíleg d’un full de l’octubre de 1940. Centelles va continuar a Carcassona fins al 1944, combinant la feina amb la creació d’un laboratori fotogràfic clandestí. Amb la Gestapo als talons, finalment va aconseguir tornar a Barcelona il·legalment. Això sí, va deixar el seu llegat fotogràfic a casa dels seus dispesers i no el va recuperar fins a la mort de Franco.

De visita a l'Escorial

Poques dites comporten tanta certesa com la que diu que per entendre el present, i potser per aproximar-se al futur, o als possibles futurs, no hi ha res millor que conèixer el passat. Per això, entre les moltes immersions en els segles que es poden fer, recomano capbussar-se en els escenaris de la Castella imperial. Des de l'òptica catalana crec que aquest continua sent un bon exercici per entendre què ens passa i on som. Fa vuit dies era a San Lorenzo de El Escorial, a la serra madrilenya, fent quilòmetres per les imponents sales i passadissos del monestir-palau-basil·lica-biblioteca que l'arquitecte Juan de Herrera li va construir a Felip II.

La cambra del monarca –on va treballar fins a l'últim alè, consumit per la gota– i, sobretot, la sala de mapes era el centre neuràlgic d'una mena de Pentàgon del segle XVI des del qual es dirigien exploracions i operacions militars de defensa i atac en un imperi que abastava des de Flandes a les Filipines; des del mar del Nord al Carib i des del Mediterrani al Pacífic. Un immens poder que incloïa totes les corones peninsulars, amb la catalanoaragonesa i la portuguesa a més a més de la castellana, i que ja en temps del Rey Prudente va començar a flaquejar.

Aviat, els ingressos de la monarquia van ser insuficients per sufragar tanta despesa militar i funcional; les guerres permanents i el setge dels corsaris anglesos a la plata i l'or dels galions de les Amèriques, així com els deutes amb els banquers alemanys van fer insostenible l'entramat dels Àustries.

El procés es va accelerar. I a mitjans del segle XVII, un tal comte-duc d'Olivares, que no era un periodista de *The Economist*, sinó el validó de Felip IV, ràpidament va identificar d'on venien els mals: de la garreperia i els privilegis dels súbdits catalans, que sistemàticament es negaven a finançar en Corts les justes despe-

ses del rei i senyor de les Espanyes o a posar parada i fonda als gloriosos tercios en trànsit cap a Flandes.

De la revolta del 1640 contra les pretensions del comte-duc n'han quedat Els segadors, i de la posterior desfeta del 1714, la Diada de l'Onze de Setembre. Amb el borbó Felip V, cap de la nova dinastia, s'aplicarà aquell Memorial d'Olivares (1624), que, al capdavant, ha orientat les relacions de poder entre l'Estat Espanya i la nació Catalunya des de fa tres segles: "La vostra majestat ha de considerar que l'afer més important de la seva monarquia és que esdevingui en realitat i veritablement rei d'Espanya. Vull dir amb això, senyor, que no us acontenteu de ser rei de Portugal, d'Aragó, de València i comte de Barcelona, sinó que treballeu guardant aquest disseny secretament al vostre esperit per tal de reduir aquests regnes que componen Espanya a l'estil i a les lleis de Castella, de manera que ja no hi hagi cap diferència, perquè si obteniu aquest resultat sereu el príncep més poderós del món".

Naturalment, la "reducció" a les lleis de Castella portava aparellada la qüestió tributària. 384 anys després continua sent la qüestió. Amb una diferència: paradoxalment, el que no va aconseguir al segle XVII l'exèrcit encara més temut d'Europa, sostenir l'Estat castellà a costa de la contribució fiscal catalana, ho ha aconseguit el modern i democràtic Estat autonòmic espanyol. Catalunya, el País Valencià i les Illes, és a dir els territoris de parla catalana de l'antiga Corona d'Aragó, van aportar a l'Estat 23.572 milions d'euros més del que van rebre, segons les balances fiscals oficials del ministeri d'Economia de 2005. Les 12 comunitats i ciutats autònomes espanyoles amb superàvit fiscal van rebre 22.319 milions. La resta deu servir per finançar el dia gratis de visita a El Escorial.

EL DIFÍCIL ENCAIX DE CATALUNYA AMB ESPANYA

Via morta

Salvador Cardús i Ros / Sociòleg i escriptor salvador.cardus@uab.cat

Espanya és, cada vegada més, una via morta per a les aspiracions polítiques, socials, econòmiques i culturals dels catalans. Compadeixo els que encara esperen trobar una via d'encaix de Catalunya a Espanya amb l'esperança que pugui arribar a satisfer la dignitat nacional del nostre país, perquè cada dia hi ha proves més contundents de la inviabilitat d'aquell projecte. A hores d'ara, no conec ningú que tingui un projecte de relació que no sigui anar aguantant. No ho dic amb menyspreu, perquè no només és una aspiració legítima, sinó que hi ha hagut raons per haver cregut que aquesta era una bona opció, la menys traumàtica o la que tenia més oportunitats d'èxit. Però històricament, els intents d'implorar als espanyols que ens en deixessin ser sense haver de renunciar a les pròpies aspiracions nacionals, és a dir, que entenguessin Espanya com una nació de nacions, o una confederació d'Estats, o un Estat plurinacional, o una federació asimètrica de nacions i regions, en definitiva, que fossin capaços d'afegir un plural al seu projecte polític per convertir Espanya en les Espanyes, han estat un fracàs rere l'altre.

CRISTINA LOSANTOS

AMB LA RECUPERACIÓ DE LES INSTITUCIONS democràtiques, la Constitució de 1978 i l'Estatut de 1979, va semblar que s'obria un camí que faria possible reconciliar l'Espanya democràtica amb la plenitud de la nació catalana. Ben aviat es va veure que no era així, i que les portes que havien quedat ambiguament obertes s'anaven tancant molt ràpidament. Dilluns farà vint-i-vuit anys del 23-F. Qui digui que la Constitució deixa obertes totes les possibilitats, menteix. Precisament, l'únic que garanteix la Constitució és que pugui anar tancant segons sigui la voluntat d'un Estat consubstancialment unitarista. Pujol va sobreviure vint-i-tres anys, fent de la necessitat virtut, i sabent que si obria el meló de la reforma la reculada seria d'una gran magnitud. L'optimisme ingenu de Maragall va fer que hi deixés la pell com a president. ERC va perdre la innocència, també a la Moncloa, en quatre escenes de sofà de Zapatero a Carod. Mas arrossega el llast d'un pacte que mai no es complirà. I Montilla, en la intimitat, ja deu tenir inconfessables esgarriances independentistes. A Espanya, sempre hi acabem fent el passerell.

AQUESTA SETMANA, LES EVIDÈNCIES que Espanya és una via morta per als catalans s'han acumulat. La Vanguardia, diari gens sospitós de vel·leïtats independentistes, especulava sobre la possibilitat que el Tribunal Constitucional no reconegués el caràcter "nacional" que dona l'Estatut a l'himne, la bandera i l'Onze de Setembre. D'altra banda, ens assabentàvem que les ONG estrictament catalanes no podran optar als recursos del 0,7 per cent de l'IRPF. Val a dir que moltes ONG catalanes ja s'havien desnaturalitzat en previsió d'aquesta pressió que arribava per altres canals, com ara vetar la seva presència a les associacions internacionals. Però la nova jugada és perfecta per completar un procés annexionista que avança imparabile per terra, mar

i aire. A l'espòli fiscal, hi podem afegir el segrest del voluntariat autòcton, amb el profund canvi de cultura associativa que això comportarà. Per si no fos prou desgràcia, Vidal-Quadras, diputat europeu del PP, aconseguia que el Parlament de Brussel·les censurés la immersió a les escoles catalanes i reivindicés el dret dels pares a escollir l'escolarització en espanyol. Que quedi clar que no es tracta de defensar el dret individual a rebre l'educació en la llengua familiar, perquè això significaria que es fes també en àrab, amazic o xinès, posem per cas. No: és el dret d'imposar la llengua de l'Estat en contra d'una política a favor de la igualtat d'oportunitats, de la cohesió social i de la supervivència d'una llengua que només es parla aquí. I per més escarni, això s'ha fet en un document sobre els avantatges del multilingüisme a Europa! La dignitat nacional expressada en uns símbols, el dret de la nostra societat civil a existir sense tuteles o el fet que ningú pugui posar en perill la cohesió social dels catalans amb el pretext de la llengua de l'Estat, Espanya no tan sols no ens ho garanteix, sinó que és la causa directa del menyspreu i de l'abús. Algú podria imaginar una Constitució que menystingués uns símbols nacionals que considerés propis? Algú podria entendre que un govern forçés la desnaturalització de la seva societat civil si no és perquè no la considerava pròpia? Algú s'imagina Brussel·les discutint a França la llengua obligatòria de les seves escoles? Què fa la diferència? La resposta és elemental: tenir una Constitució pròpia, que les fronteres de l'Estat es corresponguin amb les de la societat civil i no al revés i que cap llengua no s'utilitzi per dividir el país o anorrear la pròpia cultura.

SI NO FOS PER L'ESPANYOLITZACIÓ mental que naturalitza -i fa invisible- un sistema de dominació injust i indigne, les provocacions permanents de l'Espanya unionista haurien desvetllat, totes soles, la consciència adormida de molts catalans. Si no fos per la xarxa d'interessos que ofereix oportunitats als qui renuncien a la seva condició nacional, la causa espanyola tindria els dies comptats. Si no fos per sentimentalitats difícils de racionalitzar, a hores d'ara serien una gran majoria els qui s'haurien adonat que Espanya és una via morta de la qual cal sortir, perquè no ens porta enlloc.

Notícia publicada al diari AVUI, pàgina 22. Divendres, 20 de febrer del 2009

La biblioteca del casal es posa al dia

Noves adquisicions de la Biblioteca del Casal

El violí d'Auschwitz
Maria Àngels Anglada

Un cop reclòs al camp d'extermini d'Auschwitz, en Daniel, un luthier jueu, amaga als nazis el seu ofici de constructor de violins. Per sobreviure, els diu que és fuster, una feina amb una utilitat pràctica que li permet resistir les condicions de vida infrahumanes, i ajornar així la seva probable 'eliminació'. Gran aficionat a la música clàssica, el comandant del camp descobreix la veritable professió d'en Daniel i aleshores el sotmet a un prova: li haurà de construir un violí que tingui

un so perfecte. El luthier es posa a l'obra, però no es pot ni imaginar el càstig que l'espera si no compleix bé el sinistre encàrrec.

Els treballs perduts

Joan F. Mira

Jesús Oliver és una mena d'Hèrcules modern amb elements quixotescos que s'imposa la missió de treure el món del caos en què està immers. Per fer-ho, Jesús vol construir, en un vell casal que ha heretat al centre de València, una biblioteca que aplegui les doze mil dotzenes de llibres que contenen els coneixements necessaris per a la salvació de la Terra. L'home voldria passar la vida llegint, al jardí de la casa, en companyia d'una gallina ponedora que picoteja grans de blat de more, però s'autoimposa dotze pelegrinatges per la València intramurs -farcida d'estímulos sensuals-, encaminat a dotze parròquies. Mentrestant, la família conspira per expulsar-lo de la casa i poder especular amb el seu patrimoni immobiliari. En aquest llibre, qualificat com una de les novel·les més importants de la literatura Catalana després de la Guerra, Joan F. Mira construeix una brillant paròdia per tractar la relació de l'Home amb el món.

Bellesa de l'inútil i altres narracions

Recull de narracions curtes del XVIII Concurs de Narrativa Literària Mercè Rodoreda

La cançó de l'estiu

Daniel O'Hara

Agil i llegidora tragicomèdia existencialista que narra el viatge al Marroc de Patatín, un barcloní obsessiu que voreja els quaranta i s'ha conformat amb una vida professional en què la seva ambició és encadenar apàticament baizes per depressió. Plean d'enginy i d'himor negre, La cançó de l'estiu explora la ràbia i la desesperació pop i sexual del protagonista, que viatja amb una colla que no és del seu gust, i ens aboca de nou a un món iconoclasta sense paradisos perduts ni terres promeses.

Afectes col.laterals

Jaume Muñoz Borràs

Col·lecció d'històries que amb pretensions moralitzants exposen el cinisme de la nostra societat. Molt divertida, facil de llegir, i àcida!
Aquest recull va guanyar el premi literari 'Jaume Maspons i Safont'.

Llibres Juvenils

La llegenda del bandoler Serrallonga -Còmic

Astèrix i la Traviata - Astèrix i Obèlix

La Residència dels Deus- Astèrix i Obèlix

El Secret de l'Unicorn- Tintin

Despeses i ingressos Casal Catala de Vancouver any 2008

Any Fiscal de Gener a Desembre

Concepte	2007	2008
Ingressos		
Quotes socis	775.00	1,150.00
Donacions socis	530.00	730.00
Ingresos Torronada	200.00	215.00
Subvenció rebuda	1,489.29	2,207.22
Total Ingressos	2,994.29	4,302.22
Despeses		
Publicació i enviament butlletí	-483.32	-621.65
Web Casal	-800.00	-1,044.00
Society Annual Report	-25.00	-25.00
Annual Accounting Book revision	-212.00	-315.00
Postal Box i despeses correspondència	-268.18	-454.60
Checks order, bank fees	-98.70	-47.13
Compra de llibres i pel·lícules	-166.19	-269.38
Trobades i Aplecs	-680.81	-672.86
Exposició Dalí	-476.43	0.00
Teatre Saskatchewan	-300.00	-514.26
Miscelaneus	-113.00	
Classes Catalá		-360.00
Total Despeses	-3,623.63	-4,323.88
Balanç final any	-629.34	-21.66

Comentaris:

El total d'ingressos del 2008 va ser de 4,302.22\$ i el total de despeses de 4,323.88\$, el que indica que gairebé s'ha gastat el que s'ha ingressat.

Hi ha hagut una millora en la situació financera del Casal en comparació a l'any 2007 ja que s'ha passat d'un resultat de -629.34 en el 2007 a un resultat de -21.66 en el 2008 i que ha sigut gracies principalment a:

- Les aportacions del socis que es van augmentar en el 2008 passant les quotes individuals a 30\$, familiars a 45\$ i es va crear una quota per a jubilats i estudiants de 15\$.
- Cal agrair a aquells socis que van fer donacions al Casal durant el 2008 ja que també han contribuït positivament a la situació financera del Casal.
- Es va demanar a la Generalitat una subvencio superior a la de l'any anterior.

Els ingressos dels Aplecs han sigut de 215\$ i les despeses de 672.85\$. Mentre la Torronada va

ser parcialment financada per les aportacions dels socis assistents, l'Aplec de Primavera i La Diada de l'11 de Setembre van ser totalment financats pels recursos del Casal. L'Aplec de Primavera va costar 274.49\$, la Torronada va costar un total de 96.77\$ (311.77\$ menys 215\$ d'aportacions dels socis) i La Diada va costar 86.6\$.

El total de diners al compte corrent del Casal al Royal Bank a 31 de Desembre del 2008 es de 4,153.28\$.

Proposta pel 2009:

La Junta estudiarà la possibilitat d'incrementar marginalment les aportacions dels socis en la Torronada del 2009 (actualment es de 5\$) per a cobrir les despeses dels Aplecs i festes ja que les subvencions de la Generalitat s'otorguen per a cobrir les despeses de biblioteca, internet, butlletins, classes de Catala, despeses de funcionament i activitats extraordinàries.

Renovació de càrrecs de la Junta:

Us recordem que abans de l'Aplec de Primavera, farem l'Assemblea Anual per renovar els càrrecs de la Junta del Casal.

Aquest any, es presenta la següent junta:

Carme Ortega - Presidenta
Mireia Cervera - Tresorera
Mariana Hudson - Secretària
Serrat Vilardell - Vocal Biblioteca
Tania Colina - Vocal Publicacions
Montserrat Pamies - Vocal
Angel Calderer - Vocal

Com sempre, encoratgem a qualsevol que vulgui treballar a presentar-se, be afegint-se a la junta proposada o com a junta alternativa. Al cap i la fi, el Casal es una matriarquia democràtica!

El Casal som tots. Tots n'hem de contribuir! Anima't!

Torrónada 2008

7 de Desembre

Com ja es tradició, va haver-hi pa amb tomàquet i amanides, pot-luck i evidentment, Torrons a dojo!. Aquest cop també varem tenir molta mainada que s'ho va passar d'allò més bé tot estomacant al Tiò per fer-lo cagar!.

El Francesc, com sempre molt intens!

La nostra bibliotecaria, l'Anna Maria, acompanyada per dos antics presidents del Casal: l'Angel i el Jess. S'animarà el Rob a seguir els seus pasos....??????